

Lietuvos Respublikos Prezidentui
Lietuvos Respublikos Seimo nariams
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai

PACIENTUS IR MEDIKUS ATSTOVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ POZICIJA

Dėl Lietuvos Respublikos 2020 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo
įstatymo projekto

Vilnius

2019 m. gruodžio 9 d.

Mes, žemiau pasirašiusios pacientų ir medikų organizacijos, dar kartą prašome netvirtinti LR Seimui teikiamo svarstyti Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto. Atkreipiame dėmesį, kad PSDF biudžeto projektas yra socialiai neatsakingas, neužtikrinantis pacientų teisės į kokybišką sveikatos priežiūrą ir pažeidžiantis teisėtus medikų lūkesčius. Deja, buvome neišgirsti Seimo Sveikatos reikalų komiteto bei Vyriausybės, todėl pakartotinai teikiame savo argumentus:

1. 2020 m. biudžete numatytas neproporcingas PSDF rezervo didinimas daugiau nei 200 mln. EUR, dėl ko 2020 m. gale PSDF rezervo lėšos viršys 600 mln. EUR ir sudarys net 1/3 visų faktinių PSDF išlaidų, nors kituose valstybės biudžetuose tokių didelių rezervų nenumatyta. PSDF lėšos yra tikslinės įmokos, mokamos gyventojų sveikatos priežiūrai užtikrinti ir jos negali būti naudojamos kitoms reikmėms. Manome, kad Valstybės fiskalinio stabilumo užtikrinimas negali remtis tik PSDF rezervo fondu.
2. Nevykdomas Sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-1008 21.1 punktas, numatantis valstybės išipareigojimą augant PSDF biudžetui išlaidų vaistams dalį didinti ne mažesniu procentu, nei didėja bendras PSDF biudžetas. Šiuo metu projekte išlaidos vaistams didėja 2,9 proc., nors PSDF biudžetas auga 11,9 proc.
3. Projekte nenumatomos lėšos naujų vaistų kompensavimui - vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms kompensuoti numatoma skirti 359 mln. EUR, kai realus poreikis yra ne mažesnis nei 427 mln. EUR. Nors 2019 m. pabaigoje PSDF rezerve sukaupta 370 mln. EUR, rezervo lėšų naujiems vaistams kompensuoti nebuvo skirta ir šiuo metu 14 naujų vaistų kompensavimo laukia ne mažiau nei 7513 pacientų.
4. 2017 m. Nacionalinėje sveikatos šakos kolektyvinėje sutartyje išipareigota 2020 metų antrame pusmetyje pasiekti, kad minimalus šalies gydytojų atlyginimas siektų 3250 EUR, o slaugytojų - 1625

EUR. Skirtumas tarp dabartinio ir siektino gydytojų bei slaugytojų vidutinio darbo užmokesčio yra 23 proc., tam PSDF biudžete numatoma apie 36 mln. EUR. Pažymėtina, kad šiais metais paslaugų įkainiams skirtų 40 mln. EUR neužteko darbo užmokestį padidinti 15 proc.

5. Nevykdomas Septynioliktosios LR Vyriausybės programoje numatytas įsipareigojimas “parengti įrodymais ir gerąja tarptautine praktika pagrįstą sveikatos paslaugų vertės apskaičiavimo metodiką ir pagal ją perskaičiuoti teikiamų ASPĮ paslaugų įkainius. Sveikatos apsaugos paslaugų kaina turi atitikti sąnaudas, įskaitant deramą gydytojų darbo užmokestį, reikiamos įrangos ir medžiagų išsigijimą, infrastruktūros išlaikymo sąnaudas”.
6. ES valstybių narių skiriamų lėšų sveikatos apsaugai vidurkis siekia 10 proc. BVP, tuo metu Lietuvoje sveikatos sistemos finansavimui 2020 m. bus skiriama 6,7 proc. BVP, iš kurių tik 4,5 proc. sudaro PSDF lėšos, o 2,2 proc. BVP yra tiesioginės pacientų išlaidos. Išskaičiavus 200 mln. EUR siekiančias PSDF biudžeto rezervo lėšas, viešojo finansavimo dalis sveikatos sistemos finansavime 2020 m. lieka tik 4,1 proc. nuo BVP. Tai reiškia, kad Valstybė ir toliau neįgyvendina 2013 m. gegužės 16 d. LR Konstitucinio Teismo nutarimo.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytos situacijos rimtumą, skatiname vykdyti įsipareigojimus pacientų ir medikų bendruomenėms, **reikalaudami:**

1. Nepalaikyti pateikto 2020 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto XIIP-4043(2).
2. 2020 m. PSDF biudžeto rezervą sumažinti 100 mln. EUR, kurie būtų tiesiogiai nukreipti kritinėms sveikatos sistemos problemoms spręsti:
  - 2.1. augant PSDF biudžetui, proporcingai didinti išlaidas kompensuojamiems vaistams.
  - 2.2. numatyti lėšas, kurios leistų sveikatos priežiūros paslaugų įkainius didinti vidutiniškai 23 procentais, kad visos sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos turėtų lygias galimybes siekti LNSS numatyto įsipareigojimo didinti medikų darbo užmokestį;
3. Iki 2020 m. birželio mėnesio pasirašyti Nacionalinį visų partijų susitarimą dėl Lietuvos sveikatos sistemos ir Lietuvos gyventojų sveikatą įvardinti prioritetine sritimi, kuriai finansuoti 2021 m. būtų skiriama ne mažiau nei 8 proc. BVP, o 2025 m. sveikatos apsaugai skiriama BVP dalis pasiektų 10 proc.

Esame atsakingi prieš savo atstovaujamas bendruomenes, todėl **planuojame** kreiptis į Konstitucinį Teismą, jei valstybės biudžetą ir toliau bus siekiama subalansuoti Lietuvos gyventojų sveikatos sąskaita.

Pozicija pasirašyta elektroniniu būdu:

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijos prezidentas	Šarūnas Narbutas
Pacientų asociacijos “Kraujas” pirmininkė	Ieva Drėgviienė
Vaikų retų ligų asociacijos prezidentas	Danas Čeilitka
Lietuvos vaikų vėžio asociacijos “Paguoda” prezidentė	Daiva Žaromskienė
Lietuvos medikų sąjūdžio Valdybos pirmininkė	Živilė Gudlevičienė

Lietuvos medikų forumo Valdybos pirmininkas ir
Santaros klinikų gydytojų sąjungos pirmininkas

Valdas Pečeliūnas

Jaunųjų gydytojų asociacijos prezidentė

Kristina Norvainytė

Santaros klinikų medicinos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas

Vaidas Dirsė

Santaros klinikų slaugos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas

Mingaudas Busevičius